

MÜNİR GÖLE

ÇIKIŞ

YOL

LARI

♥ can
öykü

MÜNİR GÖLE
ÇIKIŞ YOLLARI

© 2016, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Şubat 2016, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş
Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-3160-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750731600

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

MÜNİR GÖLE
ÇIKIŞ YOLLARI

ÖYKÜ

♥can

Münir Göle'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Uzak Bir Gölge, 2000

Kaçamamak, 2005

Fısıltılar, 2007

MÜNİR GÖLE, *Yansılar Kitabı, Uzak Bir Gölge, Sarı Zarf, Surat Buruş-
turmalık 52 Metin, Kaçamamak, Fısıltılar, Mnemosyne (fotoğraf)* kitap-
larının yazarıdır.

“Doęa, bizim için hayata tek bir giriş,
ama yüz bin çıkış uygun gördü.”

Montaigne

ÇIKIŞ

Okurun sonunu başından bildiği kısacık öykülerden oluşan bir kitap. Bütünü kuşatma iddiası olmayan bir tür “çıkış yolları” derlemesi. Varoluşun temel bir sorunsalının, insanlığın en kadim tarihinden bugüne uzanan çelişkili sorgulamasının kııntıları. Zamanların, yörelerin, kültürlerin, bilinen ve bilinmeyen kişilerin gizlice iç içe girdikleri, ayrıldıkları ama sonunda çıkarken, “çıkış”ta birleştikleri bir boşluğun coğrafyası. Kısacık bir ek.

1

Laboratuvarında cesedini bulduklarında, her zaman bembeyaz olması konusunda titizlendiği önlüğünün külden lekelenmiş olduğunu gördüler. O zaman günlerdir onu görmemiş olduklarını fark ettiler. Hepsinin gözünde gerçek bir laboratuvar faresiydi, kendi varlığını hissettiği tek yer olan bu kutsal mekândan asla uzaklaşmazdı. Sabahları, laboratuvardan içeri kafasını uzatan olursa onun bir süredir içeride olduğunu anlardı; geceleri de durum aynıydı. Kimse yalnız, kimsesiz olduğunu; evine ne zaman gittiğini, ne zaman yiyip içtiğini bilmezdi: Çevresindekilerin çoğu bunu cesedini görene kadar fark etmemişlerdi. Tek bildikleri, laboratuvarın içine iyice sinmiş bir sigara kokusunun ve dumanın eksik olmadığıydı. Onu kokuyla eşleştirmişlerdi sanki.

Kimyanın düzenine ya da kendi deyimiyle düzensizliğine daha küçücükken merak salmıştı. Daha içine kapanmadığı zamanlarda, kendini “kimya kralı” ilan etmişti. Yeniyetme yıllarında, bu krallık yakıştırmasının hiç de masum olmadığını, yaşıtlarına üç-beş kuruş karşılığına annelerinin hiç de hoş görmeyeceği karışımlar, haplar verdiğini kimse öğrenmeyecekti. O günler suskunluğa, ardından unutulmaya terk edilecekti.

Sonraki onlarca yıl, o kimya labirentinin içinde belki

de yüzlerce minik buluşa, bulguya imza atmış olması, ona beklediği popülerliği ya da kabul görmeyi getiremeyecekti. Yanında çırak olarak yola çıkanlar bambaşka yollardan akademik başarılar elde ederek onu gölgelerinde bırakacaklardı. Yıllar umutlarını da yok edip onu laboratuvarındaki yalnızlığa kapatacaktı. Belki de on yılı aşkın süredir, yeni bir fikirle ortaya çıkmadığı, daha doğrusu laboratuvarından bile çıkmadığı herkes için tek gerçeğe dönüşmüştü.

Kalp krizinden öldüğü geçti kayıtlara. Pek az kişinin katıldığı bir cenaze töreni düzenlendi. İsteksiz birkaç konuşmacı ne diyeceklerini bilemeden kendilerine ayrılan süreyi doldurmaya çalıştılar. Tören sessiz sedasız sona erdi. Üniversite için bir tür rahatlamaydı, onun varlığı yıllardır belirsiz bir gerginlik yaratıyordu. Zoraki bir yüke dönüşmüştü epeydir. Kalp krizi zamanlamayı tutturmuştu.

Bir tek asistan, ona sessizce katlanmaya alışmış, bunu kabullenmiş bir asistan kendini belli etmeden, gözlerden uzak törene katılmış, biraz uzaktan olanı biteni izlemiş ama söz almaya yanaşmamıştı. Söyleyeceği şeyi kimsenin duymak istemeyeceğini biliyordu. O da, cesedin bulunduğu laboratuvara giren herkes gibi, geniş odaya acıbadem kokusunun sinmiş olduğunu, hatta ilk kez bir kokunun sigara ve kül kokusunu bastırıldığını hissetmişti. Herkes kalp krizine yaslanmayı tercih etmiş olsa da, o, yaşlı kimyacının yanına kokunun laboratuvardaki varlığını görmezden gelemeyecek kadar çok girip çıkmıştı. Siyanür gazının acıbadem gibi koktuğunu bilmemesi olası değildi. Yaşlı adamın yıllar yılı bastırıldığı küskünlüğü, ilk kez zamanlamayı tutturarak alt ettiğini görüyor, böylece ona bir tür gizli saygı duruşunda bulunuyordu.

2

Kendisi için geldiklerini biliyordu. Sokaktan, şimdilik uzakta bir yerden bir uğultu geliyordu kulaklarına. Kalabalığın uğultusu, kalabalığın gürültüsü. Onun için geliyorlardı, dikkatle dinleyince yaklaştıklarını işitebiliyordu. Yaklaşıyorlardı. Onu linç etmeye geliyorlardı. Zamanı dolmuştu, orta yaşına kadar umarsızca çalışmasının sonu buydu işte. İdeallerinin peşi sıra gitmişti, inandıklarından ödün vermemişti. Sonu böyle olacaktı işte.

Güvenle izlemişti ötekini, inandıklarına inanmış, yaptıklarına güvenmiş, inançlarını benimsemişti. On iki yıldır yanında, yanı başındaydı. En sadık izleyicisiydi, en sadık hizmetlisiydi. Her şey birkaç saatte olup bitmişti. Ötekini yakalamış, kısacık bir zamanda canına kıymışlardı. Nasıl öldüğünü, acı çekip çekmediğini bile bilmiyordu. Tek bildiği, aynı kalabalığın şimdi kendi peşine düştüğüydü. Sıra ona gelmişti, diğer yol arkadaşlarının da peşindelerdi. Hepsinin canını istiyorlardı sadece. Tutuklama, yargılama, hüküm verme, cezalandırma gibi bir niyeti yoktu kimsenin.

Kalabalığın sabrı taşmıştı, kan istiyorlardı sadece. On iki yıldır başlarında olan, önce inançlarının ardına düşüp kalkınma planları yapan bir adamın egosuna yenik düşmesinin hesabını soracaklardı. Kalabalık ölüm

cezasına karşıydı ama hepsini öldürmek istiyordu. Bu hale gelmelerinin sorumluları efendi efendi hapishanede zaman doldurmamalıydılar, bir an önce en kestirmeden yok olmalıydılar. Sıra kendisine gelmişti. Nedense hazırlıklıydı başına geleceklere.

Zehir etkisini göstermemişti hâlâ, oysa ona kendi elleriyle teslim eden eczacı, sonunun çabuk ve acısız geleceği konusunda güvence vermişti. Zehri içeli kırk dakika olmuştu, uğultu sokağın köşesini dönmüştü ama zehrin en ufak bir etkisini hissetmiyordu. Koşarak mutfağa gitti, en koca et bıçaklarından birini aldı, çeliğin pırlıtlısına baktı, içi korkuyla doldu, sonra kulağı durmadan yaklaşan kalabalığa gitti. Bıçağı üst üste üç kere böğrüne sapladı, sonra umutsuz bir hamleyle bileklerini kesti. Kanın tenini, bedenini yararak aktığını izledi. Hâlâ ayaktaydı, ölmüyordu, ölemiyordu. Az sonra, kalabalık bulunduğu yerin katlarını tırmanacak, evine üşüşecek, onu akıl almaz acılarla öldürecekti. Elini kalabalıktan çabuk tutmalıydı, acele etmeliydi. Bıçak iki kez daha girdi tenine.

Bilinci hâlâ açıktı, gücü yerindeydi, sağdı. Koşarak pencereye yüklendi, büyük bir şangırıyla camlar kırıldı, kendini boşlukta buldu, sonrasını hatırlayacak zamanı olmadı. Cansız gövdesi, evinin altına gelen kalabalığın önüne yığıldı.

Münir Göle'nin kısa anlatılardan oluşan yeni kitabı *Çıkış Yolları*, keskin bir düş gücünün ürünü. İnsan, dünyadan kurtulmanın yolunu arar mı? Buna geleneksel anlayışla "intihar" dememeyi göze alabilecekseniz eğer, pekâlâ arar, arayacaktır. Üstelik, dertlerimiz çeşit çeşit, mizacımız da başka başka olduğuna göre, her birimiz elbette kendimize özgü çıkış yollarının peşine düşeceğiz.

Çıkış Yolları'ni esinleyen, insanlık tarihinin unutulmaz intiharları elbette. Münir Göle ana hatlarını hatırlayacağınız kimi vakaları öyküleştiriyo, buna kendi kaçış tasarılarını da ekleyince, başlı başına bir keşmekeş olan bu dünyayı en kısa yoldan, zaman kaybetmeden nasıl yalnız bırakabiliriz, bunun için yazınsal, mizahi bir kılavuz hazırlamış oluyor.

Bir öykü kitabı olarak da okuyabilirsiniz *Çıkış Yolları*'ni, zamanımızın sıkıntı verici sosyal düzenine yöneltilmiş bir hiciv metni olarak da.

